

Національне дослідження щодо онлайн-безпеки дітей в Україні: *ключові результати*

Національне дослідження щодо онлайн-безпеки дітей в Україні реалізовано дослідницькою агенцією **Sense Research** на замовлення громадської організації **Dignity Online** разом із **Save the Children (Врятуймо дітей)** та у партнерстві з **Міністерством освіти та науки України**. Проєкт реалізовано за ініціативи **Міністерства цифрової трансформації України**.

Дослідження стало можливим завдяки **фінансовій підтримці уряду Швеції (SIDA)**. Відповідальність за вміст повністю несе автор. **Sida та Save the Children (Врятуймо дітей)** не обов'язково поділяють висловлені погляди та тлумачення.

Жодна частина цього видання не може бути відтворена, поширена або передана в будь-якій формі чи будь-якими засобами без попередньої письмової згоди правовласника, окрім випадків, передбачених законодавством України.

© ГО «Гідність Онлайн», 2026
Усі права захищено.

МЕТОДОЛОГІЯ

Дослідження було проведене у січні-червні 2026 року дослідницькою агенцією Sense Research на замовлення громадської організації Dignity Online.

Метод дослідження: онлайн-опитування.

Географія дослідження: території України (на підконтрольних українському уряду територіях).

Цільові аудиторії дослідження: батьки дітей дошкільного віку (0–6 років), які виступали респондентами від імені своїх дітей, та діти шкільного віку (6–17 років), які брали участь у дослідженні безпосередньо.

Вибірка репрезентативна для дитячого населення України (0-17 років) за віком, статтю, типом населеного пункту та регіоном.

Рекрутинг дітей шкільного віку здійснювався через випадково обрані заклади загальної середньої освіти (всього – 124) за підтримки Міністерства освіти і науки України. Участь дітей в дослідженні була анонімною та добровільною, а також можливою лише за письмовою інформованою згодою батьків.

Збір даних здійснювався методом онлайн-опитування на платформі «Лемур» компанії New Image MG. Зважаючи на чутливість теми дослідження, було проведено попередню етичну експертизу матеріалів дослідження внутрішніми експертами ГО Dignity Online та незалежну експертизу Комітету з етики наукових досліджень Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Загалом у дослідженні проаналізовано **1076 анкет батьків** дошкільнят та **5737 анкет школярів**.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Кожна **четверта дитина (26%) дошкільного віку** отримує перший гаджет у віці 3 років, а близько **80% школярів** починають користуватися соцмережами у віці 6–10 років.

Близько **78% дітей** регулярно їдять із пристроями в руках, а **половина школярів** лягають пізно 1 раз на тиждень чи частіше через сидіння в телефоні.

Кожна **друга дитина** за останній рік хоча б декілька разів відчувала **втому чи погіршення настрою** після користування інтернетом, а **кожен другий школяр** визнає, що безуспішно намагався самостійно обмежити свій час онлайн.

74% школярів за останній рік хоча б один раз стикалися з жорстокими кадрами війни онлайн, **понад половина (51%)** — з контентом про способи екстремального схуднення, **36%** — з контентом про самоушкодження (селфхарм), а **24%** — із порнографією.

Більше половини підлітків (54%) ставали жертвами кібербулінгу за останній рік.

У 24% випадків спроби залучити дітей до протиправної діяльності в інтернеті здійснювалися через їхніх же друзів та знайомих.

Якщо у **молодшій школі діти** частіше розповідають про ризиковані ситуації, що з ними стались, **батькам (69,6%)**, то серед **старших підлітків (14–17 років)** лише **37%** готові звернутися **до родини**, натомість **56%** готові ділитись онлайн-небезпеками **із друзями**.

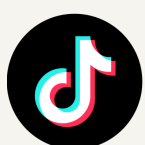
РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для більшості дітей Інтернет є невід'ємною частиною повсякденного життя. **78% дошкільнят**, за словами їхніх батьків, користуються Інтернетом. **З них 42% проводить в мережі від 1 до 2 годин на день**. Час користування Інтернетом серед дошкільнят також пов'язаний із часом, який їхні батьки проводять онлайн: діти тих батьків, що проводять менше часу в мережі, зазвичай також менше користуються Інтернетом. **Серед школярів понад 70% проводять онлайн 3 і більше годин щодня**, й лише 1,6% дітей користуються Інтернетом менше години на день.

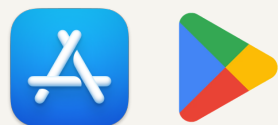
Топ-3 додатки, якими користуються дошкільнята:

Youtube – 81,5%

TikTok – 33,7%

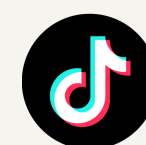

мобільні ігри - 33%

Топ-4 додатки, якими користуються школярі:

Youtube – 84,6%

TikTok – 77,9%

Telegram – 71,2%

Viber – 68,8%

За словами батьків, **лише близько 3% дошкільнят користуються соціальними мережами**. Більшість з тих, хто ними користується, не має свого окремого акаунту. Більшість тих, хто має акаунт, зареєстрували його у віці від 3 до 5 років. **Стосовно школярів, більшість вказала, що почали користуватися соціальними мережами у віці від 6 до 10 років, тобто до офіційно дозволеного віку реєстрації для більшості соціальних мереж**.

Незважаючи на те, що **більшість батьків позитивно оцінює свою здатність оцінювати та контролювати час, який їхні діти проводять в Інтернеті**, у частини дітей все ж простежуються ознаки порушення балансу між часом онлайн та офлайн. Користування гаджетом має вплив на всі сфери життя дітей, зокрема:

ФІЗИЧНЕ ЗДОРОВ'Я

24,9% дошкільнят та 34% школярів раз на тиждень або частіше користуються гаджетами попри погане самопочуття; **26,7% дошкільнят та 49,6% школярів** з такою ж частотою пізніше лягають спати через користування Інтернетом; **16,1% та 17,2% відповідно** – можуть довго не їсти, бо проводять час в Інтернеті.

НАВЧАННЯ

28% школярів щонайменше раз на тиждень проводять менше часу на навчанні через користування Інтернетом.

МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я

21% дошкільнят та 19% школярів з такою ж частотою мають поганий настрій після користування Інтернетом, **13,1% школярів** – почувуються пригніченими після відвідування соцмереж, бо життя інших здається їм цікавішим за власне.

СОЦІАЛЬНЕ ЖИТТЯ

21,2% дошкільнят та 33,6% школярів з такою ж частотою проводять більше вільного часу онлайн, ніж офлайн; **20,7% дошкільнят та 19,8% школярів** – проводять менше часу з родиною чи друзями через користування Інтернетом

Для багатьох дітей Інтернет став частиною щоденних побутових звичок: щодня проводять час в мережі під час їжі **майже чверть (24,9%) дошкільнят та більше половини (53%) школярів**.

Варто також відмітити ситуації, коли батьки дозволяють або толерують ситуації, що потенційно можуть посилювати порушення цього балансу в майбутньому: **половина опитаних дошкільнят (50,3%)** щодня дивляться відео або мультфільми онлайн; **43,6% батьків** вказали, що раз на тиждень або частіше дають дітям гаджет, аби вони заспокоїлись чи не нудьгували; **28,5% батьків** з такою ж частотою дають дітям гаджет, аби їх нагодувати.

 Лише 25,4% школярів не натрапляли на небажаний або дискомфортний контент в Інтернеті за останній рік, причому старші діти стикаються з ним частіше за молодших.

ВОЄННИЙ КОНТЕНТ

За словами батьків, **кожна четверта (26,7%) дитина дошкільного віку** натрапляла на контент воєнного характеру **щонайменше 1 раз на місяць**. Щодо **школярів**, лише 19,4% ніколи не натрапляли на подібний контент за останній рік: **17,2% бачать такий контент майже кожного дня, 21,7% – раз на тиждень чи частіше**.

ПОРНОГРАФІЧНИЙ КОНТЕНТ

За словами батьків, **приблизно кожна сьома (14,6%) дитина дошкільного віку** декілька разів чи частіше натрапляла на порнографічний контент в Інтернеті за останній рік. **Серед школярів показник вищий: майже кожен четвертий (24,5%)** натрапляв на подібний контент хоча б декілька разів за останній рік.

КОНТЕНТ ПРО ОНЛАЙН-КАЗИНО

70,5% школярів натрапляли на фото, відео чи інформацію про онлайн-казино за останній рік: понад половина дітей (57,3%) стикалися з таким контентом щонайменше раз на місяць, з них 21,9% – майже щодня.

КОНТЕНТ ПРО МОВУ ВОРОЖНЕЧІ

Майже кожна друга (48,5%) дитина 10–17 років натрапляла на контент, що містить мову ворожнечі, хоча б декілька разів за останній рік, причому 28% стикалися з ним раз на місяць або частіше.

НАСИЛЬНИЦЬКИЙ КОНТЕНТ

20% дошкільнят бачили насильницький контент щодо людей або тварин в Інтернеті за останній рік. Серед школярів частка тих, хто натрапляв на насильницький контент, зростає: **майже кожна друга (48,7%) дитина шкільного віку** натрапляла на подібне в Інтернеті принаймні декілька разів за останній рік.

КОНТЕНТ ПРО НАРКОТИКИ

Майже третина (31,3%) школярів хоча б декілька разів за останній рік натрапляла на контент про наркотики в Інтернеті.

КОНТЕНТ ПРО СХУДНЕННЯ

Понад половина школярів 10–17 років натрапляла на контент про способи бути дуже худими в Інтернеті хоча б декілька разів за останній рік. **Дівчата натрапляють на такий контент частіше: 25,7%** проти 11,8% хлопців бачать його щонайменше раз на тиждень.

КОНТЕНТ ПРО САМОУШКОДЖЕННЯ

Понад третина школярів 10–17 років хоча б декілька разів за останній рік бачила в Інтернеті фото чи відео із самоушкодженням: 10,1% – щонайменше раз на місяць, 8,1% – щонайменше раз на тиждень.

НЕПРАВДИВИЙ КОНТЕНТ

Значна частина школярів також стикається з неправдивим контентом в Інтернеті: щонайменше раз на тиждень 49% бачили фото чи відео, змінені за допомогою програм, 41,8% – неправдиву рекламу, 31,7% – неправдиві новини, 26,3% – неправдиву інформацію про війну, 24,4% – фейкові сторінки відомих людей чи компаній.

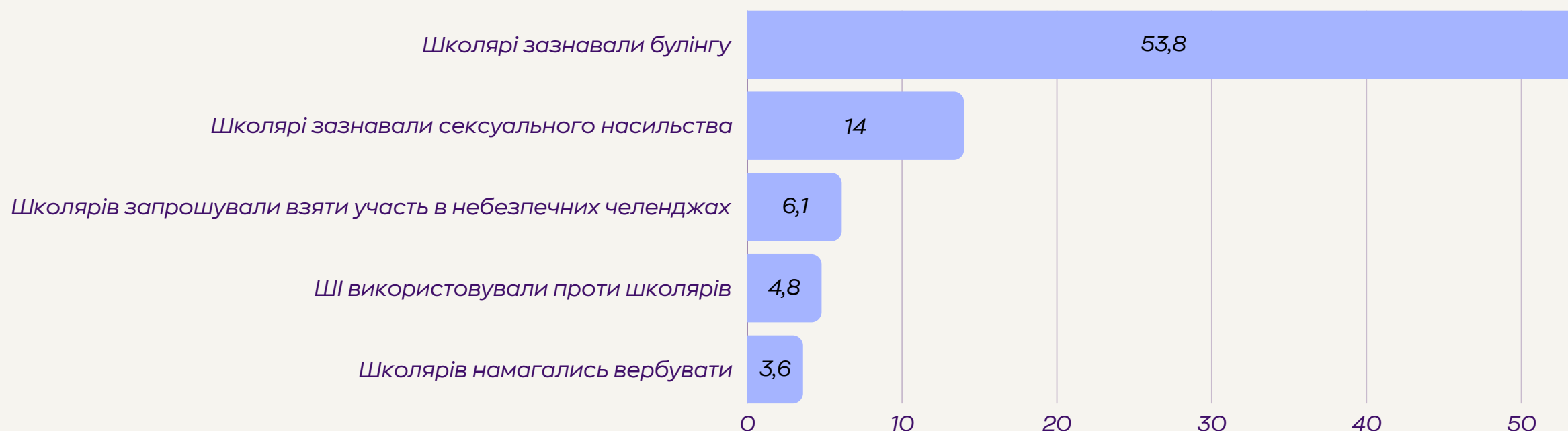
Оскільки найчастіше всі види небажаного контенту та неправдивої інформації школярі бачать у соціальних мережах, ймовірно, це пов'язано із тим, що діти проводять найбільше онлайн-часу саме там.

Окрім натрапляння на небажаний або дискомфортний контент, діти також доволі часто потрапляють у ризиковані ситуації в Інтернеті.

Майже **кожна десята дитина дошкільного віку**, за оцінками батьків, стикалася принаймні з однією ситуацією сексуалізованого онлайн-насильства або експлуатації за останній рік. Зокрема, дітям надсилали фото та/або відео з оголеними частинами тіла (**6,2%**), просили їх надіслати такі фото/відео або ставили питання із сексуальним підтекстом (**по 5,9%**), діти отримували фото чи відео зі своїми оголеними частинами тіла іншої людини (**5,7%**), пропозиції або повідомлення з теми онлайн-сексу (**5,3%**), а також пропозиції зустрітися наживо для сексу (**5,1%**).

За словами батьків, **5,7% дошкільнят** отримували запрошення взяти участь у небезпечному онлайн-челенджі або грі. **Ще 5% дошкільнят** стикалися з ситуацією, коли хтось використовував або хотів використати фото чи відео з дитиною, створені ШІ, проти неї.

Відсоток школярів, які ставали об'єктом ризикованих дій за останній рік

Аналіз **досвіду школярів** щодо ризикованих ситуацій в онлайн-середовищі показав, що значна частина дітей протягом останнього року стикалася з різними формами потенційно небезпечної взаємодії в Інтернеті. **Більше половини (53,9%) опитаних школярів** зазнавали кібербулінгу. Найпоширеніші його форми – отримання неприємних або образливих повідомлень (**40,4%**), ігнорування або виключення із груп в Інтернеті (**34,6%**) та поширення образливих повідомлень про дітей за їхньою спиною (**22,9%**).

6,1% школярів щонайменше раз на місяць отримували запрошення взяти участь у небезпечному онлайн-челенджі або грі.

ШІ КОНТЕНТ

Школярі також доволі часто бачать контент, створений штучним інтелектом: щонайменше раз на тиждень **68,1% бачать контент, позначений як «створено ШІ»**, **50,2% – ШІ-контент, який видавали за справжній**.

3,6% дітей повідомили, що їх намагалися завербувати або ж вони отримували пропозиції ризикованих дій в Інтернеті. Найчастіше пропозиції долучитися до протиправної діяльності надходили від друзів або знайомих дітей. **39,9% дітей нічого не зробили** після отримання такої пропозиції. **3,9% дітей прийняли пропозицію**, й майже половина з них зробила це тому, що думала, ніби робить щось корисне й правильне.

Близько 14% школярів принаймні раз за останній рік стикалися з ситуацією сексуального насильства та сексуальної експлуатації онлайн.

Ситуації сексуального насильства та експлуатації серед школярів

Водночас частина **школярів** протягом останнього року була залучена до різних форм ризикованої онлайн-взаємодії, однак поширеність окремих практик суттєво відрізняється залежно від їхнього характеру.

Відсоток школярів, які самі вчиняли ризиковані дії за останній рік

Більше половини (56,4%) школярів зазначили, що надавали неправдиву інформацію про свій вік хоча б в одному місці в Інтернеті. Найчастіше робили це на ігрових платформах чи **в іграх (36,6%)**, в соціальних мережах **(32,5%)** та під час створення електронної пошти **(31,2%)**.

35,1% школярів за останній рік самі чинили булінг по відношенню до однолітків. Найбільш поширені форми – ігнорування або виключення із груп в Інтернеті (**23,4%**), надсилання неприємних або образливих повідомлень (**20,2%**) та написання образливих коментарів про дітей на їхній сторінці в соціальній мережі чи у спільних чатах (**9,3%**). **А майже кожен 15-й опитаний школяр вчиняв насильство щодо інших.**

Близько 6% дітей повідомили про досвід операцій із криптовалютою за останній рік, та **близько 4% школярів** повідомили, що грали в азартні ігри онлайн на гроші протягом останнього року. **2,8% школярів** самі запрошували інших дітей взяти участь у небезпечному онлайн-челенджі або грі.

ПОВНА ВЕРСІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

